

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

accumulated by university teachers in mastering academic disciplines and the developed educational and methodological complexes should be comprehensively reflected. As a result, the teacher is provided with ample opportunities to intensify the independent work of students.

The resources of the digital space make it possible to implement adaptive management of the process of professional development of students through the addition of tasks (including creative ones), focusing on the analysis of their interests and level of preparedness. Using the tools of this digital space, it is possible to organize support for the passage of an individual educational trajectory by each student until an original, creative result is obtained in the educational activity, regularly provide information on the latest achievements in the area of interest to students as information support.

An important direction in the digitalization of education is the active use of the electronic information and educational environment of the university in the process of accompanying the professional self-determination of schoolchildren, which creates additional prerequisites for a conscious choice of profession and sustainable internal motivation to receive education at the university.

Solving the problems of digitalization of education not only contributes to the professional development of a teacher by including him in the process of creating electronic educational resources, but also motivates him to conduct pedagogical scientific researches.

Literature

1. Рекомендації круглого столу "Освітня політика в умовах інформаційного суспільства" [Електронний ресурс] / [Затверджено рішенням Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради України 24 травня 2016 р.]. – Режим доступу : http://old.apitu.org.ua/files/Recomendations_education.pdf/ (дата звернення: 21.03.2022).

2. Биков В. Ю. Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти / В. Ю. Биков, О. М. Спірін, О. П. Пінчук // Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України) : зб. наук. праць. – К. : Видавничий дім «Сам», 2017. – С. 191–198.

3. Інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань «Регулювання галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України» [Електронний ресурс] / [Биков В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. та ін.]. – ІТЗН НАПН України, 2016. – 15 с. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/11423> (дата звернення: 21.03.2022).

УДК 378.018.43

КОНЦЕПЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Н.С. Згадова, Т.І. Ткачук,

*Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних
технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.*

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

У сучасних умовах концепції та особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладів вищої освіти дає змогу отримувати вищу освіту людям та навчатися без відриву від виробництва.

При сьогоднішній, в Україні, все більшого поширення набуває впровадження сучасних освітніх технологій дистанційного та електронного навчання, використання інформаційного простору. В кожному регіоні враховуються загальносвітові тенденції, що спрямовані на гнучкість та доступність освіти, спеціалізацію вищу та доступності здобувачів отримувати навчальний контент.

Соціально-економічні зміни, що відбуваються в Україні, вимагають суттєвих змін у багатьох сферах діяльності держави та вимагають негайного переходу від індустріального до інформаційного суспільства, що в першу чергу стосується реформування освіти.

Національною програмою «Освіта. Україна XXI сторіччя» передбачено забезпечення розвитку освіти на основі нових прогресивних концепцій, запровадження у навчально-виховний процес новітніх педагогічних технологій та науково-методичних досягнень, створення нової системи інформаційного забезпечення освіти, входження України у трансконтинентальну систему комп'ютерної інформації [1].

Розвиток освітньої системи в Україні повинен призвести до:

1. появи нових можливостей для оновлення змісту навчання та методів викладання дисциплін і розповсюдження знань;

2. розширення доступу до всіх рівнів освіти, реалізації можливості її одержання для великої кількості молодих людей, включаючи тих, хто не може навчатись у вищих навчальних закладах за традиційними формами внаслідок браку фінансових або фізичних можливостей, професійної зайнятості, віддаленості від великих міст, престижних навчальних закладів;

4. реалізації системи безперервної освіти «через все життя», включаючи середню, довузівську, вищу та післядипломну;

4. індивідуалізації навчання при масовості освіти.

Для досягнення зазначених результатів необхідно швидкими темпами розвивати дистанційну освіту, запровадження якої в Україні передбачено Національною програмою інформатизації.

Дистанційне навчання стає все більш поширеною формою організації освітнього простору у багатьох університетах та вважається одним із ключових напрямів програми реформування та модернізації системи вищої освіти в Україні.

Дистанційним навчанням вважається відкрита система навчання, що передбачає активне спілкування між викладачем і здобувачем за допомогою сучасних технологій та мультимедіа. Така форма навчання дає свободу вибору місця, часу та темпу навчання. Дослідження педагогів довели, що дистанційне навчання забезпечує високу якість навчання.

На електронному простір України та світу, на сучасному етапі виділяють наступні типи дистанційного навчання:

1. Синхронне дистанційне навчання
2. Асинхронне дистанційне навчання
3. Змішане навчання
4. Змішані масивні онлайн-відкриті курси (МООС)
5. On-line курси з відкритим графіком навчання

Події 2019 - 2020 року через пандемію COVID-19 остаточно довели, що використання надійних систем дистанційного навчання є запорукою ефективного функціонування сучасних закладів вищої освіти України та світу. На сьогоднішній день існує достатня кількість світових наукових та практичних досліджень щодо досвіду дистанційного навчання.

Зрозуміло, що будь-який тип дистанційного навчання має відповідати щонайменше трьом основним критеріям:

- 1) технічна доступність для викладачів та студентів;
- 2) відповідність програмним результатам навчання;
- 3) чіткі критерії оцінювання набутих компетентностей.

Запровадження дистанційного навчання дозволяє вирішити проблему пошуку ефективної системи освіти у сучасних умовах, забезпечує можливість здобуття неперервної освіти будь-якого рівня та якості й створенню умов для безперервного саморозвитку кожній людині незалежно від віку, статі, стану здоров'я і матеріального становища, індивідуально -психологічних особливостей [2].

Засоби, що забезпечують у дистанційному навчанні використання усіх форм взаємодії, є сучасні інформаційні телекомунікаційні технології, які дають студентам змогу самостійно долучатися до найрізноманітніших інформаційних джерел – електронна пошта, відеоконференції, чати, форуми, веб-сайти, онлайн-бібліотеки, файли розсилок. Усі ці засоби часто комбінуються з традиційними друкованими матеріалами.

Дистанційне навчання є перспективною сферою розвитку освіти в умовах її цифровізації. Водночас таке навчання у разі потреби дозволяє забезпечити індивідуальну освітню траєкторію здобувача освіти, а також неперервність освітнього процесу.

Хоча дистанційна освіта в Україні за станом на 2022 рік не цілком відповідає вимогам, які пред'являються до інформаційного суспільства, і тим самим не забезпечує повноцінного входження України в міжнародний освітній простір, проте розвиток дистанційної освіти в Україні відбувається з урахуванням вже наявних досягнень в цій області та запровадженням новітніх цифрових технологій [3].

Таким чином, зрозуміло, що необхідно враховувати міжнародні особливості освіти при розробці онлайн-курсів та програм. Кожен заклад вищої освіти повинен розробляти власний підхід до організації дистанційної освіти, який відповідає потребам здобувачів та викладачів. Найбільш важливими при організації дистанційного навчання виявилися потреби у чітко сформованих цілях та результатах навчання, високому рівні мотивації та самоменеджменті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Власенко І. Г. Впровадження дистанційного навчання – вимога сучасності / Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / 39 відп. ред. Л. Б. Ліщинська. – Вінниця: ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с. – [Електронний ресурс] // http://www.vtei.com.ua/images/VN/31_03.pdf
2. Дистанційне навчання: психологічні засади: монографія / М. Л. Смульсон, Ю. І. Машбиць, М. І. Жалдак та ін.; за ред. М. Л. Смульсон. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. 240 с.
3. Штихно Л. В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. Молодий вчений. 2016. № 6 (33). С. 489 – 493.

УДК 37-042.4:004

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ

**О.В. Зиков, І.В. Безбах, О.М. Всеволодов,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

У програмах таких освітніх компонент підготовки бакалаврів як: «процеси і апарати харчових виробництв», «технологічне обладнання галузі», «технологічні процеси і обладнання харчових виробництв», «процеси, апарати і устаткування виробництв галузі», «процеси і апарати природоохоронних технологій», важливу роль відіграє лабораторний практикум. Студенти під час виконання лабораторних робіт наочно знайомляться з конструкцією та принципом дії технологічного обладнання, експериментально досліджують його характеристики, вивчають принципи керування технологічним обладнанням та фізичні закономірності властиві процесам, що відбуваються в обладнанні, що досліджується. Дистанційна форма навчання вносить свої корективи в проведення освітнього процесу. Інформаційні технології, що застосовуються при дистанційному навчанні, дозволяють докорінно змінити звичні підходи у завданнях навчання. На початку курсу студент отримує доступ до електронної версії комплексу методичної документації, він може заздалегідь опрацювати матеріал лекції, виявити неясні моменти та уточнити їх під час лекції, він звільняється від трудомісткого та стомлюючого процесу конспектування і може зосередитися на суті матеріалу. А ефективність засвоєння курсу значно підвищується з допомогою застосування мультимедійних технологій, можливості яких важко переоцінити. Така лекція дозволяє студенту "включити" всі канали сприйняття інформації. На екрані послідовно висвітлюються базова ситуація та її розвиток. Ключові моменти підкреслюються, виділяються кольором, пояснювальним текстом, звуковими ефектами. Механізми процесів пояснюються анімацією та демонстрацією вмонтованих цифрових відеозйомок. Студенти мають можливість більш ефективно взаємодіяти.

*Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.*

	ПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ СІЛЬСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗВО УКРАЇНИ К.С. Колеснікова, К.В. Мануїлова, О.В. Пурхванідзе	
203	DIGITALIZATION AS INNOVATIVE TECHNOLOGY FOR IMPROVING THE QUALITY ASSURANCE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION S.O. Voinova, I.M. Svity	446
204	КОНЦЕПЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Н.С. Згадова, Т.І. Ткачук	449
205	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ О.В. Зиков, І.В. Безбах, О.М. Всеволодов	451
206	ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ Т.В. Стрікаленко, А.А. Савенко	454
207	ВИКЛАДАННЯ КУРСУ НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМОЮ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ Л.М. Тележенко, М.С. Нападівська	455
СЕКЦІЯ 4		
208	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Т.М. Афанасьєва, Г.І. Палвашова, Н.В. Доценко	458
209	ЩОДО ВПЛИВУ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ К.Б. Козак, Г.Й. Євдокимова	460
210	МІЖНАРОДНЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ І.М. Агєєва, Д.В. Седіков	463
211	СВІТОВІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.О. Седікова, І.І. Савенко	466
212	ОРГАНІЗАЦІЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ КАДРОВОГО СКЛАДУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ Н.О. Дец, Л.О. Ланженко, Л.Д. Риженко	469
213	ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І.М. Ліхошерст, Міністерство освіти і науки України, м. Київ В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	471
214	ШЛЯХИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В	475